

بسمه تعالی

تاریخ امتحان: ۱۰/۷
ساعت شروع: ۱۱ صبح
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

نام:
نام خانوادگی:
نام پدر:

سؤالات امتحان داخلی درس: علوم و فنون ادبی (۱)

نام دبیر: سمیرا میلادی گرجی مقطع و نام کلاس: دهم انسانی نوبت: دی ماه تعداد کل سؤالات: ۱۸ صفحه ۱

ردیف	سؤال	بارم نمره
۱	در خوانش شعر به چه نکاتی باید توجه کرد؟	۱
۲	یکی از آسان‌ترین و کاربردی‌ترین شیوه‌ها در بررسی و تحلیل متن چیست؟	۰/۷۵
۳	نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است.	۰/۲۵
۴	زبان رسمی دولت صفاری چه بود؟ چرا؟	۱
۵	کتاب‌های نثر فارسی دوره‌ی سامانی را نام ببرید.	۰/۷۵
۶	در زمان سامانیان، عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد.	۰/۲۵
۷	وزن را تعریف کنید.	۱
۸	راه‌های تشخیص موسیقی شعر چیست؟	۱
نمره ورقه		با عدد
نمره تجدید نظر		با عدد
		با حروف
		با حروف
نام و نام خانوادگی دبیر:		تاریخ و امضاء
نام و نام خانوادگی دبیر:		تاریخ و امضاء

ردیف	نام و نام خانوادگی :	سؤال	صفحه ۲	بارم نمره
۹		سجع را در کلام چگونه می توان تشخیص داد؟		۱
۱۰		بدیع لفظی چیست؟		۰/۵
۱۱		واژه آرایی چیست؟		۰/۵
۱۲		در ابیات زیر، نمونه های واج آرایی را بیابید. الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز ب) پیش از اینت بیش از این، اندیشه ی عشاق بود	همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن مهرورزی تو با ما شهره ی آفاق بود	۱
۱۳		در جمله و بیت زیر سجع را بیابید و نوع آن را مشخص کنید. الف) ارادت بی چون، یکی را از تخت شاهی فروآرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد. ب) من مانده ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او	گویی که نیشی دور از او در استخوانم می رود	۲
۱۴		در ابیات زیر نمونه های واژه آرایی (آرایه تکرار) را بیابید. الف) گو بهار دل و جان باش و خزان باش، ار نه ب) یک عمر پریشانی دل، بسته به مویی است	ای بسا باغ و بهاران که خزان من و توست تنها سر مویی ز سر موی تو دورم	۱
۱۵		حکایت زیر را از نظر قلمرو زبانی و ادبی بررسی کنید و برای هر کدام سه ویژگی استخراج کنید. پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. دیدم که نصیحت نمی پذیرد و دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی کند.		۳
۱۶		شعر زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید. ای خواجه، رسیده است بلندیت به جایی گر عمر تو چون قد تو باشد به درازی	کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت! تو زنده بمانی و بمیرد ملک الموت	۱

تاریخ امتحان : ۱۰/۷
ساعت شروع : ۱۱ صبح
مدت امتحان : ۷۰ دقیقه

نام :
نام خانوادگی :
نام پدر :

سؤالات امتحان داخلی درس : علوم و فنون ادبی (۱)

نام دبیر : سمیرا میلادی گرجی مقطع و نام کلاس : دهم انسانی نوبت : دی ماه تعداد کل سؤالات : ۱۸ صفحه ۳

بارم نمره	سؤال	ردیف
۱	شعر زیر را از نظر آهنگ و موسیقی بررسی کنید. بیا تا همه دست نیکی بریم نباشد همی نیک و بد پایدار جهان جهان را به بد نسپریم همان به که نیکی بود یادگار	۱۷
۳	ابیات زیر را به هجاهای تشکیل دهنده‌ی آن تجزیه کنید و سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید و ارکان آن را جدا کنید. الف) بشنو از نی چون حکایت می کند از جدایی‌ها شکایت می کند ب) بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش پ) تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی تا شب نرود، صبح پدیدار نباشد	۱۸
<p>«موفقیت و پیروزی رفیق راهتان»</p>		
	با عدد	با عدد
	نمره تجدید نظر	نمره و رقه
	با حروف	با حروف
تاریخ و امضاء	نام و نام خانوادگی دبیر :	تاریخ و امضاء
		نام و نام خانوادگی دبیر :

تاریخ امتحان: ۱۰/۷

نوبت امتحان: دی ماه

راهنمای تصحیح

سؤالات امتحان داخلی درس: علوم و فنون ادبی ۱

پایه: دهم انسانی

ردیف	پاسخ	بارم نمره
۱	پیش از خوانش، نگاهی کلی به متن از آغاز تا پایان برای کشف لحن و آهنگ ضروری است. (۰/۵) تمام اثر، یکباره و بی‌گسست خوانده شود تا درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال نشود. (۰/۵)	۱
۲	در سه قلمرو بررسی می‌شود: زبانی (۰/۲۵) ادبی (۰/۲۵) فکری (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳	خواندن دقیق متن (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	فارسی دری (۰/۲۵) - وی نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان و دستگاه حکومت او به کار می‌رود؛ به همین سبب زبان فارسی دری را که خود می‌فهمید و با آن سخن می‌گفت، زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد. (۰/۷۵)	۱
۵	شاهنامه ابومنصوری (۰/۲۵)، ترجمه تفسیر طبری (۰/۲۵)، تاریخ بلعمی (۰/۲۵)	۰/۷۵
۶	بخارا (۰/۲۵)	۰/۲۵
۷	وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ (۰/۷۵) وسیله‌ی ادراک وزن، حواس ما است. (۰/۲۵)	۱
۸	برای تشخیص موسیقی شعر اولین راه این است که تمرین‌های شنیداری خود را بیشتر کنیم تا سواد شنیداری و هوش موسیقایی خود را پرورش دهیم (۰/۵) راه دیگر آن است که شعر را به پاره‌های هماهنگ و مساوی یعنی به ارکان تقسیم کنیم (۰/۵) در پی آن تساوی و توازن آوایی شعر به دست می‌آید.	۱
۹	آرایه سجع در کلامی دیده می‌شود که حداقل دو جمله باشد، زیرا سجع‌ها باید در پایان دو جمله بیایند تا آرایه سجع پدید آید. (۰/۷۵) درست مانند قافیه که در پایان مصراع‌ها یا بیت‌ها می‌آید. (۰/۲۵)	۱
۱۰	عواملی که موسیقی لفظی را پدید می‌آورند، بدیع لفظی می‌خوانیم. (۰/۵)	۰/۵
۱۱	واژه‌آرایی، تکرار واژه یا کلمه است. (۰/۵)	۰/۵
۱۲	الف) واج‌آرایی صامت «س» (۶مرتبه+۱ص) و «ب» (۸مرتبه) و «ن» (۵مرتبه) (۰/۵) ب) واج‌آرایی صامت «ش» (۵مرتبه) و «ی» (۶مرتبه) (۰/۵)	۱
۱۳	الف) «شاهی» و «ماهی»: سجع متوازی - «فروآرد» و «دارد»: سجع مطرف (نمره) ب) «مهجور» و «رنجور»: سجع متوازی - «مهجور» و «رنجور» و «دور»: سجع مطرف (نمره)	۲
۱۴	الف) تکرار واژه «باش» (۲مرتبه) و تکرار واژه «خزان» (۲مرتبه) (۰/۵) ب) تکرار واژه «موی» (۳مرتبه) و تکرار واژه «سر» (۲مرتبه) (۰/۵)	۱

۳	<p>۱۵ قلمرو زبانی: کاربرد کهن واژگان («را» فک اضافه: پارسازاده‌ای را نعمت بیکران... - «را» به معنی «برای»: مسلم کسی را ...)</p> <p>(۰/۵) - ترکیب سازی: پارسازاده (۰/۵) - حذف فعل «است» به قرینه‌ی لفظی: دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان (۰/۵)</p> <p>قلمرو ادبی: تشبیه (دخل به آب و عیش به آسیاب) (۰/۵) - سجع: (آب و آسیاب: سجع مطرف) (۰/۵) - مجاز: دم مجاز از سخن یا استعاره: آهن سرد استعاره از دل سخت (۰/۵)</p>	۱۵																																																																																																																																								
۱	۱۶ بیان انتقادی همراه با طنز، نکوهش قد بلند و عمر دراز خواجه و همچنین بی‌توجهی به مردم و نشنیدن صدای آنان. (نمره)	۱۶																																																																																																																																								
۱	۱۷ فضای معنایی شعر که حماسی است ایجاب می‌کند تا ضرب آهنگ کلام با کشیدگی و کوبندگی همراه شود. (نمره)	۱۷																																																																																																																																								
	<p>۱۸ الف) (نمره)</p> <table border="1" data-bbox="443 667 1359 931"> <tr> <td>بِش</td> <td>نُ</td> <td>أز</td> <td>نِی</td> <td>چُن</td> <td>ح</td> <td>کا</td> <td>یَت</td> <td>می</td> <td>کُ</td> <td>نَد</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>أز</td> <td>جُ</td> <td>دا</td> <td>یی</td> <td>ها</td> <td>شِ</td> <td>کا</td> <td>یَت</td> <td>می</td> <td>کُ</td> <td>نَد</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> </table> <p>ب) (نمره)</p> <table border="1" data-bbox="443 1003 1359 1267"> <tr> <td>بُ</td> <td>خُر</td> <td>تا</td> <td>تَ</td> <td>وا</td> <td>نی</td> <td>بِ</td> <td>با</td> <td>زو</td> <td>یِ</td> <td>خیش</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>کِ</td> <td>سَع</td> <td>یَت</td> <td>بُ</td> <td>وَد</td> <td>دَر</td> <td>تَ</td> <td>را</td> <td>زو</td> <td>یِ</td> <td>خیش</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> </table> <p>پ) (نمره)</p> <table border="1" data-bbox="443 1339 1359 1603"> <tr> <td>تا</td> <td>رَنج</td> <td>تَ</td> <td>حَم</td> <td>مُل</td> <td>نَ</td> <td>کُ</td> <td>نی</td> <td>گَنج</td> <td>نَ</td> <td>بی</td> <td>نی</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>تا</td> <td>شَب</td> <td>نَ</td> <td>رَ</td> <td>وَد</td> <td>صُبْح</td> <td>پَ</td> <td>دی</td> <td>دار</td> <td>نَ</td> <td>با</td> <td>شَد</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </table>	بِش	نُ	أز	نِی	چُن	ح	کا	یَت	می	کُ	نَد	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	أز	جُ	دا	یی	ها	شِ	کا	یَت	می	کُ	نَد	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	بُ	خُر	تا	تَ	وا	نی	بِ	با	زو	یِ	خیش	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	کِ	سَع	یَت	بُ	وَد	دَر	تَ	را	زو	یِ	خیش	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	تا	رَنج	تَ	حَم	مُل	نَ	کُ	نی	گَنج	نَ	بی	نی	-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	تا	شَب	نَ	رَ	وَد	صُبْح	پَ	دی	دار	نَ	با	شَد	-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	۱۸
بِش	نُ	أز	نِی	چُن	ح	کا	یَت	می	کُ	نَد																																																																																																																																
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-																																																																																																																																
أز	جُ	دا	یی	ها	شِ	کا	یَت	می	کُ	نَد																																																																																																																																
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-																																																																																																																																
بُ	خُر	تا	تَ	وا	نی	بِ	با	زو	یِ	خیش																																																																																																																																
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-																																																																																																																																
کِ	سَع	یَت	بُ	وَد	دَر	تَ	را	زو	یِ	خیش																																																																																																																																
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-																																																																																																																																
تا	رَنج	تَ	حَم	مُل	نَ	کُ	نی	گَنج	نَ	بی	نی																																																																																																																															
-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-																																																																																																																															
تا	شَب	نَ	رَ	وَد	صُبْح	پَ	دی	دار	نَ	با	شَد																																																																																																																															
-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-																																																																																																																															